

SIKKERHET

VED FOTBALLKAMPER

ARRANGERT AV NFF OG DETS ORGANISASJONSLEDD

NFFS SIKKERHETS OG ARRANGEMENTSBESTEMMELSER.

A large, abstract graphic composed of overlapping, colorful geometric shapes (triangles, quadrilaterals) in shades of orange, green, blue, purple, and red. The shapes are layered and feature white circular patterns, creating a dynamic, layered effect.

2010

1. OVERORDNEDE SIKKERHETSBESTEMMELSER

Følgende overordnede sikkerhetsbestemmelser gjelder:

1.1 NASJONALE KAMPER

For alle kamper gjelder NFFs lov, kampreglement og øvrige lover, bestemmelser og instruksjoner. I tillegg gjelder alle bestemmelser gitt i denne sikkerhets- og arrangementsforskrift.

De oppførte sikkerhetskrav og pålegg er ufravikelige.

1.2 INTERNASJONALE KAMPER

For UEFA-kamper og andre internasjonale kamper gjelder i tillegg uavkortet UEFAs bestemmelser: "UEFA Safety and Security Regulations"

Brudd på bestemmelser kan medføre sanksjoner i h.t. NFFs Sanksjonsreglement.

2. SIKKERHETSFORSKRIFTER FOR BREDDE-FOTBALL

(Gjelder for alle fotballkamper)

- 2.1 ARENAENE
Med arena i denne sammenheng menes spillebanen, sikkerhetssonene, garderober tribuner og eventuelt andre fasiliteter som tilhører arenaen og benyttes under avvikling av fotballkamper.
- 2.1.1 TRIBUNER
Dersom arenaen er utstyrt med tribuner, ståtribuner eller sitttribuner, skal disse være byggeteknisk godkjent. Dette er baneieiers ansvar.
Med byggeteknisk godkjenning menes at det for tribunen, av godkjente myndigheter, er fastsatt et maksimalt antall personer/tilskuere, samt at andre sikkerhetsmessige forhold er kontrollert og ivaretatt.
- 2.1.2 SPESIELT OM STÅTRIBUNER
For ståtribuner, uansett divisjon eller klasse, er det krav om bølgebrytere. Det skal være bølgebrytere for minimum hvert 5. tribunetrinn. Høyden skal være 110 cm og dimensjonert for å tåle trykket fra publikum bakenfor.
Dersom det mellom første tribunetrinn og skillet mot spillebanen er gjennomgang for publikum, må det være bølgebryter i forkant av første tribunetrinn.
- 2.1.3 MIDLERTIDIGE TRIBUNER
Tribuner, enten stå- eller sitttribuner, som settes opp til enkeltkamper for å øke tilskuerkapasiteten, er ikke under noen omstendigheter tillatt.
- 2.1.4 HC-FASILITETER
Alle arenaer skal ha innretninger som gjør det mulig for funksjonshemmede og rullestolbrukere å ta seg inn for å overvære kampen uten unødig ubeilighet verken for dem selv eller andre tilskuere.
- 2.2 SPILLEBANEN
Spillebanen må ikke på noen måte fremstå som farlig for utøverne mht. ujevn-heter, frem-spring, hull eller på annen måte.
Kunstgressbaner må ikke ha løse felter, glipper i sømmene eller hull som gjør overflaten farlig for utøverne.
- 2.2.1 SIKKERHETSSONER
Sikkerhetssonen(avstand fra sidelinjen/dødlinjen til nærmeste hindring)bør være 5 m bak mållinjen og 4 m utenfor langsidenene.
Linjen bak mål kan skrånes fra 3m ved cornerflagget til 5m ved skjæringen med 5m-linjen.
Vedlegg 1.

- 2.2.2 **ADGANG TIL SPILLEBANEN**
Det skal være en trygg og fri adgang til og fra spillebanen for alle som skal delta i kampen. Avstanden fra garderobes til spillebanen skal være kortest mulig og ut fra lokale forhold, et avsperrert område med fysiske tiltak og vakthold.
- 2.2.3 **GARDEROBER**
Tilfredsstillende garderobes med dusjmuligheter for begge lag og dommere skal ligge i så nær tilknytning til spillebanen som mulig.
- 2.3 **LEGETJENESTE/FØRSTEHJELP**
Norges Idrettsforbunds norm for lege/førstehjelpstjeneste skal være gjeldende. Vi gjør spesielt oppmerksom på arrangørens ansvar ved arrangement av turneringer der mange lag deltar og risikoen for skader er stor.
- 2.3.1 **BÅRE/FØRSTEHJELPSUTSTYR**
Båre og sanitetsmateriell må være lett tilgjengelig.
- 2.4 **ARENASERVICE**
Med arenaservice menes all publikumsservice i forbindelse med avvikling av fotballkamper.
- 2.4.1 **SIKKERHET**
Ved avvikling av fotballkamper er arrangøren ansvarlig for publikums, funksjonærenes, og utøvernes sikkerhet. Gjenstander som kan forvolde skade på personer og/eller eiendom, og som det er forbud mot å medbringe inn på arenaområdet, er gjengitt i pkt. 3.1.18.
- 2.4.2 **SALG**
Arrangøren er ansvarlig for alt salg, og hvilke produkter som tilbys publikum. Vi gjør spesielt oppmerksom på at mineralvann kun selges i plast eller pappbegre, og ikke i glassflasker, plastflasker eller metallbokser.
- 2.4.3 **ALKOHOL/RUSMIDLER**
Det er absolutt forbud mot å innta eller omsette alkohol eller andre rusmidler innenfor arenaområdet. Publikum må kontrolleres ved inngangene for å hindre at dette medbringes inn på arenaområdet. Arrangøren er ansvarlig for denne kontrollen.
- 2.4.4 **TOALETTER**
På en hver arena bør det være toaletter til utøvere, funksjonærer og publikum. Det skal være toaletter for begge kjønn. Toalettene skal være tydelig merket og i god stand. Toalettene skal være rene og hygieniske.
- 2.5 **ARRANGEMENTSORGANISERING**
Arrangerende klubb er ansvarlig for organiseringen av kampene. Vi peker spesielt på noen forhold:

- 2.5.1 **ANSVAR FOR SIKKERHET**
Arrangøren har ansvaret for spillernes, dommernes, funksjonærers og publikums sikkerhet.
- 2.5.2 **ANSVAR FOR OPPTREDEN**
Klubbene er ansvarlige for sine spilleres, lederes, funksjonærers og supporterers opptreden.
- 2.5.3 **VAKTER/VERTER**
Vaktmannskap og personell som behandler publikum til og fra arenaen, må gis tilstrekkelig opplæring. Det må legges særlig vekt på å få publikum trygt inn og ut fra arenaen, og på vaktpersonellets særlige ansvar ved brann og andre ulykker for å unngå panikksituasjoner. Vaktmannskaper skal bære uniform eller på annen måte være klart synliggjort som vaktmannskap.
- 2.5.4 **HÅNTERING AV BRÅKMAKERE**
Bråkmakere, personer som er påvirket av alkohol eller andre rusmidler skal avvises ved inngangene eller bortvises fra arenaområdet. Dette er arrangørens ansvar.
- 2.5.5 **FAIR PLAY**
Ved en hver fotballkamp skal Fair Play være et grunnleggende prinsipp både for ledere, trenere, utøvere og publikum.
- 2.5.6 **RASISME**
Det er overhodet ingen toleranse overfor noen form for rasisme. Det skal av arrangøren umiddelbart reageres mot alle former for rasisme, enten dette er i form av skriftlige/ muntlige uttrykk eller handlinger som vanærer en persons rase, hudfarge, nasjonalitet, etnisk bakgrunn eller religion. Slike forhold skal umiddelbart rapporteres til overordnet myndighet.
- 2.6 **KAMPER INNENDØRS**
Disse sikkerhetsbestemmelser gjelder også for kamper som avvikles innendørs.

3. SIKKERHETSFORSKRIFTER FOR TOPPFOTBALLEN

(Gjelder for NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF 2. divisjon, menn, NFF Toppserien og NFF 1. divisjon, kvinner, og disse lags privatkamper.
0. divisjon, menn=NFF Tippeligaen, 1. divisjon, menn=NFF Adeccoligaen.
0. divisjon, kvinner=NFF Toppserien)

3.1 ARENAENE

Innenfor rammene av NFFs klubbisensordning og Sikkerhetsbestemmelser, betyr "arenaen" åstedet for en kamp og omfatter selve arenaen så vel som det omkringliggende området, herunder gjerdet som omgir det, luftrommet rett over arenaen, alle publikums- og parkeringsarealer utenfor arenaveggene.

3.1.1 SERTIFISERING

Arenaer som benyttes i NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien, må være sertifisert og underlagt jevnlige kontroller.
Se NFFs Klubbisens, infrastruktur, for vedkommende divisjon.

Kontrollene skal bekreftes i dokumentet "Sikkerhetssertifikat", som utarbeides av NFF. Sikkerhetssertifikatet er gyldig i det tidsrommet det utstedt for. Beredskaps- og evakueringsplan skal medfølge sikkerhetssertifikatet, og være en del av det.

3.1.2 KAPASITET

Det skal, i samarbeid med politi, brannvesen og baneeier, fastsettes maksimalt antall tilskuere som skal tillates på arenaen, og på den enkelte tribuneseksjon/tilskuerområde. Det skal bl.a. tas hensyn til arrangørens evne, erfaring og apparat til å håndtere antall tilskuere, til anleggets bygningsmessige stand, til brann- og rømningskrav og til øvrige sikkerhetsmessige forhold.

For NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien, finnes egne minimumskrav til antall tilskuerplasser, herunder sitte- og ståplasser, se NFFs Klubbisens for vedkommende divisjon. For disse divisjoner er det et krav at arenaen skal ha eget Sikkerhets-sertifikat.

3.1.3 BEGRENSET ADGANG

Det skal være et sammenhengende fysisk skille mellom tilskuerområder og spillebanen. Foran sitteplasser skal dette skillet være minimum 60 cm høyt, foran ståplasser minimum 90 cm høyt. Det gjøres oppmerksom på at bygningslovgivningen i visse tilfeller, har krav til høyere skille.

3.1.4 ADGANG TIL SPILLEBANEN

Det skal være en trygg og fri adgang til og fra spillebanen for alle som skal delta i kampen. Avstanden fra garderobes til spillebanen skal være kortest mulig og ut fra lokale forhold, et avsperrert område med fysiske tiltak og vakthold.

- 3.1.5 KJØREPORT
Utrykningskjøretøyer, herunder ambulanser og brannbiler, må ha adgang til spillebanen. Det samme gjelder alle typer vedlikeholdskjøretøyer.
- 3.1.6 TRIBUNER
Følgende bestemmelser gjelder for arenaer med større tribuneanlegg(For NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien gjelder egne bestemmelser i NFFs Klubbisens, Infrastruktur, for vedkommende divisjon):
- 3.1.6.1 NUMMERERING
Tribunefelter bør bokstaveres og stoler nummereres fra venstre mot høyre, sett mot tribunene, fra midtsirkelen.(med klokka).
- 3.1.6.2 SITTEPLASSER/STÅPLASSER
For kamper i NFF Tippeligaen og NFF Adeccoligaen er det høyest tillatte antall ståplasser begrenset til 20% av arenaens totale tilskuerkapasitet. Ved kamper i alle andre divisjoner finnes ingen slik begrensning.
- 3.1.6.3 STÅTRIBUNER
For ståtribuner, uansett divisjon eller klasse, er det krav om bølgebrytere. Det skal være bølgebrytere for minimum hvert 5. tribunetrinn. Høyden skal være 110 cm og dimensjonert for å tåle trykket fra publikum bakenfor. Dersom det mellom første tribunetrinn og skillet mot spillebanen er gjennomgang for publikum, må det være bølgebryter i forkant av første tribunetrinn. Jordvoll, terreng eller annet naturområde, kan kun bli godkjent som publikumsområde etter godkjenning av lokalt politi, brannvesen og NFF.
- 3.1.6.4 SITTETTRIBUNER, SETER/STOLER
På arenaer som benyttes i NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien, kreves at sitteplassene er enkeltseter, godt festet og montert enkeltvis til underlag eller opptrinn, komfortable (ergometrisk utformert) og ha ryggstød på minimum 30cm. Setene skal være identifiserbare med felt, rad og plassnummer. En sittetribune som beskrevet i dette punkt kan ikke benyttes som ståtribune.
- 3.1.6.5 MIDLERTIDIGE TRIBUNER
Tribuner, enten stå- eller sittetribuner, som settes opp til enkeltkamper for å øke tilskuerkapasiteten, er ikke under noen omstendighet tillatt.
- 3.1.6.6 PERMANENTE MIDLERTIDIGE TRIBUNER
Tribuner, enten stå- eller sittetribuner, som settes opp for en eller flere hele sesonger, for å øke tilskuerkapasiteten kan godkjennes, dersom tribunen tilfredsstillt kravene til stasjonsertifisering, jfr. Pkt 3.1.1
- 3.1.7 HC-FASILITETER
Det skal være avsatt spesiell plass på tribunen for rullestolbrukere med ledsager. Antallet skal være bestemt ut fra lokale behov, dog ikke mindre enn 10 stk.

(NFF anbefaler at minst fem plasser per 1000 enkeltseter stilles til rådighet for rullestoler med ledsagere). I direkte tilknytning til denne tribuneseksjonen skal det være enkel adgang til eget HC-toalett og kiosk tilpasset rullestolbrukere.

Følgende fasiliteter skal forefinnes for å gi tilfredsstillende service til funksjonshemmede tilskuere:

- Sitteplasser med god og uhindret utsikt
- Egen inngang hvis mulig
- Direkte adgang til egne HC-plasser
- Rullestolramper ved behov
- Toalettfasiliteter
- Hjelpetjenester

I tillegg bør om mulig følgende punkter tilfredsstilles:

- Det skal være mulig for rullestolbrukere å få adgang til arenaen og sine sitteplasser uten unødig ubeilighet verken for dem selv eller andre tilskuere.
- Funksjonshemmede tilskuere skal ikke plasseres der deres manglende evne til å bevege seg raskt vil kunne være en fare for andre tilskuere i en nødsituasjon.
- Funksjonshemmede tilskuere bør beskyttes mot vær og vind. De sedvanlige plassene, udekket tett inntil banen, er ikke akseptable.
- Sitteplattformen for funksjonshemmede tilskuere skal ikke være plassert der andre tilskuere som hopper i været eller flagg eller bannere som henger foran de funksjonshemmede tilskuerne kan forstyrre disse tilskuernes utsikt til banen.
- På disse plattformene skal det være et ekstra sete ved siden av rullestolplassen for en ledsager.
- Det skal være HC-fasiliteter på alle tribuner

Det skal også avsettes plasser til rullestolbrukere på den seksjonen som er tildelt gjestende supportere.

3.1.8 SUPPORTERSEGREGERING PÅ ARENAEN

Klubben må foran hver sesong, i samarbeid med politiet og eventuelt baneier, bestemme plasseringen av egne og gjestende supportere på arenaen. Supporterne skal klart skilles fra hverandre. De må derfor ikke plasseres på samme tribune eller slik at de for eksempel har mulighet til å kaste ting på hverandre.

Den ideelle plasseringen er diagonalt overfor hverandre. Gjestende supporterers plassering skal være slik at de har kortest mulig avstand fra nærmeste offentlige vei.

Arrangøren er ansvarlig for at billettsalget ikke fører til sammenblanding av supporterne.

Plasseringen av feltene for egne og gjestende supportere, skal besiktiges og godkjennes av lokalt politi.

3.1.9 INNGANGER – UTGANGER

Ideelt sett, og avhengig av tilgjengelig plass, bør en moderne arena omringes av et ytre gjerde med en viss avstand til arenaen. Ved dette ytre gjerdet utføres de første sikkerhetskontrollene og, om nødvendig, kroppsvisitering.

Den andre kontrollen utføres da ved arenaingangene. Det skal være nok plass mellom det

ytre gjerdet og telleapparatene til at tilskuerne kan bevege seg fritt uten å bli klemte. Forebyggende tiltak må settes i verk for å unngå stor trengsel ved publikumsinngangene. Dette kan oppnås ved hjelp av et sperresystem utformet for å lede tilskuere individuelt mot inngangene.

Alle publikumsinnganger må kun brukes til inngang og ikke samtidig til utgang. Likeledes må alle publikumsutganger kun brukes til utgang og aldri samtidig til inngang. Under enhver omstendighet, herunder panikktilstander, må det være mulig å evakuere stadionet innen 10 minutter.

Når en tilskuer har passert gjennom et telleapparat eller en inngang, må det ikke være noen tvil om hvilken retning han skal bevege seg i. Tydelige og lett forståelige skilt må vise ham til riktig sektor, rad og sete. Usikkerhet eller forvirring må unngås.

Publikumsfasiliteter, som for eksempel toaletter, serveringsdisker osv. innenfor og utenfor arenaen skal være plassert i nærheten av telleapparatene, inngangene eller utgangene. De må imidlertid plasseres slik at en evt. kø ikke hindrer atkomst gjennom inn- og utgangene eller sperrer rømningsveier.

3.1.10 KONTROLLROM

Hver enkelt arena som benyttes i NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien skal ha eget, separat, kontrollrom, som sikrer full oversikt over arenaens innside, fastsatt i samarbeid med den lokale politimyndighet. Rommet skal fortrinnsvis være på hovedtribunen med enkel adkomst til spillergarderobene, delegatrom og ærestribunen.

For detaljerte krav; se NFFs Klubblisens, Infrastruktur, for vedkommende divisjon.

3.1.11 DOPINGKONTROLLROM

For NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien, finnes definerte krav til dopingkontrollrom, både mht størrelse og innhold.

Disse kravene fremkommer i sin helhet i NFFs Klubblisens, Infrastruktur.

3.1.12 PA-SYSTEM

Det er viktig at arrangører og de som er ansvarlige for sikkerheten på arenaen har mulighet til å kommunisere med tilskuere innenfor og utenfor arenaen ved hjelp av et tilstrekkelig kraftig og pålitelig høyttaleranlegg, og en resultatavle eller en storskjerm. Høyttaleranlegget skal være av en slik kvalitet at publikum og utøvere klart og utvetydig kan høre og oppfatte alt som formidles gjennom anlegget uansett hvor man befinner seg utenfor på anlegget.

PA-systemet må være tilknyttet en reservestrømkilde.

3.1.13 VIDEOOVERVÅKNING

Alle arenaer som benyttes i NFF Tippeligaen og NFF Adeccoligaen skal være utstyrt med fastmonterte fargeovervåkingskameraer som kan dreies horisontalt og vertikalt.

Disse kameraene skal gjøre det mulig for de sikkerhetsansvarlige å overvåke alle inn- og utganger og alle publikumsområder innenfor og utenfor arenaen. I disse områdene skal kameraene kunne fokusere slik at enkeltpersoner tydelig kan identifiseres.

Videoovervåkingssystemet skal ha egen uavhengig strømforsyning og strømkrets, og skal betjenes og styres fra arenaens kontrollrom, der monitorene skal være plassert og der det skal være mulig å ta stillbilder både innenfor og utenfor arenaen.

Videoovervåkingen skal foregå i h.t. Instruks for videoåvervåking av fotballarenaer.
Se vedlegg 4.

Arrangøren plikter ved hjelp av skilting å gjøre publikum oppmerksom på at tribunen/arenaen er videoovervåket

3.1.14 STORSKJERM

Overføring av kampen til storskjerm inne på arenaen kan bare gjøres etter godkjent lisens, utstedt av NFF. Lisensen utstedes etter søknad fra klubb, og gjelder for det tidsrommet lisensen er utstedt for. Lisensen kan trekkes tilbake, dersom bruken ikke er i overensstemmelse med retningslinjene.

Retningslinjer for bruk av storskjerm finnes i Turneringsbestemmelsene for vedkommende divisjon, samt i Vedlegg 3.

3.1.15 INTERN KOMMUNIKASJON

Arrangøren skal ha et internt trådløst kommunikasjonssystem(walkie talkie). Alle nøkkelpersoner skal være tilknyttet dette systemet, slik at de kan nåes omgående, dersom det er nødvendig.

3.1.16 SKILTING

Arenaen og dens nærområder skal skiltes slik at publikum aldri er i tvil om hvor de skal gå for å komme til den tribune/seksjon/ingang som de har billett til.

Skiltingen skal være permanent eller skal gjøres til hver kamp. Klubbens sikkerhetsansvarlige skal planlegge og gjennomføre skiltingen i samarbeid med arrangørens hovedansvarlige og evt. politiet.

Ved hver eneste inngang skal følgende informasjon finnes på klare og tydelige skilter:

- Inngangsnummer
- De samme informasjoner som står på billettene, jfr. pkt. 3.3.9
- Oversikt over hvilke effekter det ikke er tillatt å ta med inn. Symbolskilt.
- Klart og tydelig vise at angjeldende tribune er videoovervåket, dersom den er det. Symbolskilt.
- Gjeldende reglement for arenaen. Reglementet bør også være på engelsk. Jfr. 3.1.15 i dette reglement.

3.1.17 ARENAREGLEMENT

Arenaen skal ha et reglement, som tilskuerne skal ha mulighet til å sette seg inn i før de slippes inn på selve tribunen.

Reglene skal minst gi opplysninger om:

- Adgangsrettigheter
- Avlysning eller utsettelse av arrangementer
- Beskrivelse av forbud og sanksjoner, som for eksempel å gå inn på spillebanen, kaste gjenstander, medbringe flasker, våpen med mer inn på tribunene, banning eller nedsettende språkbruk, rasistisk atferd osv.
- Restriksjoner med h.t. alkohol, fyrverkeri, bannere etc.

- Regler for sitteplasser
- Grunner til bortvisning fra arenaen
- Opplysning om videoovervåkning
- At arrangørene ikke har ansvar overfor publikum i forbindelse med ulykker, skader eller tap som måtte oppstå under avviklingen av arrangementet.

Reglementet skal også være på engelsk.

3.1.18 EKSTRA STRØMKILDE

Arena, hvor det arrangeres flomlyskamper, skal ha et nødsystem for flomlyset, slik at min. to tredeler av belysningsstyrken opprettholdes ved et evt. strømbrudd. I publikumsarealer gjelder norsk lov.

3.1.19 INNGANGSKONTROLL

Av sikkerhetsmessige hensyn plikter arrangøren å føre nøyaktig kontroll ved arenaens innganger slik at de til en hver tid vet hvor mange tilskuere som er tilstede på arenaen.

Det skal føres streng kontroll ved inngangene slik at man forhindrer at forbudte effekter medtas inn på arenaen.

Kontrollen kan være personlig visitasjon. Ingen kan pålegges å bli kroppsvisitert, men kroppsvisitasjon kan være en forutsetning for å slippe inn på arenaen. Kroppsvisitasjon bør gjennomføres av øvet personell der forhold til kjønn er en forutsetning.

3.1.19.1 TELLEAPPARATER

Telleapparater skal være plassert ved alle innganger for kontroll, og av sikkerhetsmessige grunner. Publikum skal ledes mot telleapparatene på en slik måte at trykket mot telleapparatvingen ikke blir for stort.

Som utgangspunkt kan man i gjennomsnitt regne med at et telleapparat har en kapasitet på 700 personer i timen. Trenet personell kan greie opp mot 1200 personer i timen, men da har de stressede arbeidsforhold.

3.1.19.2 ALTERNATIV INNGANGSKONTROLL

Inngangskontrollen skal være slik at tribunenens tilmålte kapasitet ikke overskrides, og dette kan gjøres ved telleapparater, strekkodeavlesere eller på annen ettersiselig måte. Telleapparater er beskrevet over.

Strekkodeavlesere eller annen form for elektronisk avlesning kan benyttes under forutsetning av:

- at de fysiske forholdene ved inngangspartiet gjøres slik at "storming" eller press mot inngangen ikke kan forekomme
- at det finnes et sentralt avlesningssystem som til en hver tid kan avlese hvor mange personer som er talt inn
- at personellet som betjener systemet, er drillet og pålitelige.

Andre inngangskontrollsystemer kan benyttes, men må godkjennes av NFF i hvert enkelt tilfelle.

3.1.20 FORBUDTE EFFEKTER

Publikum generelt og supporterne spesielt oppfordres til å sette farge på arrangementet ved å benytte flagg, bannere og andre visuelle effekter som reglementet tillater.

Følgende effekter er det forbud mot å ha med inn på arenaen:

- våpen
- effekter som kan brukes som våpen
- flasker i glass eller plastikk
- fyrverkeri eller effekter som oppfattes som slikt, jfr. reglement om pyroteknikk.
- alkohol eller alkoholholdige drikker
- andre rusmidler
- større flagg og bannere (til å trekke over publikum) som ikke er brannsikre og godkjent av arrangørens sikkerhetsansvarlige, og evt. brannvesenet.
- seil og plakater med
 - politiske slagord
 - rasistiske budskap
 - kommersielle bekjentgjøringer
 - reklame eller utsagn om sex eller seksuell legning
- laserpenner
- Videokameraer
- Dyr med unntak av evt. førerhunder

Ovenstående effekter kan ikke medtas inn på tribunen eller baneområdet. Effekter som avvises bør ikke beslaglegges/oppbevares da dette medfører ansvar for arrangør. Personene som eier effektene må anbringe disse et annet sted.

Det skal være synlig og klar skilting utenfor portene om hvilke effekter som ikke er lovlig å ta med inn. Jfr. pkt. 3.1.14.

Oppdages det effekter som er tatt med inn på tribunen og som er av en slik art at det synes rimelig at de skal beslaglegges, skal politiet kontaktes og eventuelt foreta beslagleggelsen.

3.1.21 RASISME

Det er overhodet ingen toleranse overfor noen form for rasisme. Det skal av arrangøren umiddelbart reageres mot alle former for rasisme, enten dette er i form av skriftlige/ muntlige uttrykk eller handlinger som vanærer en persons rase, hudfarge, nasjonalitet, etnisk bakgrunn eller religion.

Slike forhold skal umiddelbart rapporteres til overordnet myndighet.

3.1.22 FAIR PLAY

Ved en hver fotballkamp skal Fair Play være et grunnleggende prinsipp både for ledere, trenere, utøvere og publikum.

3.2 SPILLEBANEN

Vedrørende spillebanens størrelse vises til kampreglementet. For NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien, vises det til NFFs Klubblisens, Infrastruktur for vedkommende divisjon.

Vedrørende oppmerking og målbur, vises det til Spillereglene.

Retningslinjer for klipping, gresslengde, samt vanning finnes i Turneringsbestemmelsene, dersom slike er gjeldende.

3.2.1 SPILLEBANENS BESKAFFENHET

Spillebanen må ikke på noen måte fremstå som farlig for utøverne mht. ujevnheter, frem-spring, hull eller på annen måte.

Kunstgressbaner må ikke ha løse felter, glipper i sømmene eller hull som gjør overflaten farlig for utøverne.

3.2.2 SIKKERHETSSONER

Mellom linjene som avgrenser banen og nærmeste hindring gjelder følgende minimums-avstander:

Sidelinjene: 4,0 m, hvorav min. 2,0 m skal ha samme underlag som spillebanen

Bak mållinjene: 5,0 m, hvorav min. 3,0 m skal ha samme underlag som spillebanen.

De internasjonale bestemmelsene kan følges, der dette er relevant.

Sikkerhetsavstandene er illustrert i Vedlegg 1.

3.2.3 PLASSERING AV ARENAREKLAME

Arenareklame er den reklamen som monteres/står på banenivå rundt spillebanen. Denne reklamen må under ingen omstendigheter plasseres i sikkerhetssonene, jfr. pkt. 3.2.1, men vil kunne være en "naturlig" grense for sikkerhetssonene. Det er i tillegg fastsatt følgende retningslinjer med hensyn til reklameskilt og andre faste eller løse innretninger:

Reklameskiltene må under ingen omstendigheter:

- være plassert på steder der de kan utgjøre en fare for spillere, funksjonærer eller andre
- settes opp på en måte eller være av en form eller et materiale som kan utgjøre en fare for spillerne. Rullerende skilt må for eksempel kun drives med et spenningsnivå som ikke kan skade spillerne
- være fremstilt av et overflatemateriale som reflekterer lys i en slik grad at det kan forstyrre spillere, dommere eller tilskuere
- settes opp på en måte som hindrer at tilskuere kommer seg ned på banenivå i en nød-situasjon
- settes opp slik at det vanskeliggjør adgang til spillebanen for nødvendig medisinsk behandling.

Ved bruk av 3D-reklame, som legges på bakkenivå i sikkerhetssonen, skal overflaten være laget av et sklisikkert materiale, og skiltet/teppet skal være godt festet, uten kanter, som kan medføre hekking av spillere, eller dommere.

En slik 3D-reklame skal ikke under noen omstendigheter være plassert nærmere side- eller mållinje enn 1 m.

3.2.4 SPILLERTUNNELEN

Både spillere og funksjonærer skal være beskyttet fra verbale eller fysiske trusler mens de oppholder seg på arenaen.

Stedet der spillerne og dommerne kommer inn på banen, som ideelt sett bør være på midtlinjen og på samme side som VIP-tribunen, pressetribunen og administrasjonskontorene, må være beskyttet, f.eks. ved hjelp av en brannsikker teleskopisk tunnel som går så langt inn på banen at spillerne ikke kan utsettes for skade som følge av gjenstander som kastes fra tribunene. Slike teleskopiske tunneler må kunne forlenges eller stenges raskt, slik at de kan brukes under kampen når en spiller går inn på eller forlater banen, uten å unødig sperre for utsikten for lenge.

Overflatene i korridorer, og særlig trapper, må være av et materiale som er sklisikkert. Det må ikke være mulig for publikum eller medier å få adgang til disse korridorene eller sikkerhetstunnelene.

Ideelt sett bør lagenes garderobes og dommernes garderobes ha hver sin korridor med adgang til banen. Disse korridorene kan møtes nær utgangen til banen. Hvis det kun er én korridor tilgjengelig, bør den være bred nok til å kunne deles med en skillevegg for å skille lagene når de går inn på eller forlater banen.

Alternativt, og fortrinnsvis, kan adgangen til spillebanen være gjennom en undergrunns-tunnel, hvis utgang er plassert på tilsvarende god avstand fra tilskuerne.

3.3 BILLETTER/BILLETTDISTRIBUSJON

3.3.1 BILLETTSALG

Arrangøren er ansvarlig for billettsalget, som må være gjenstand for streng kontroll.

3.3.2 ANSVAR VED BILLETTSALG/BILLETTDISTRIBUSJON

Arrangøren er ansvarlig for salget og distribusjonen av billettene til sine arrangementer, selv om selve arbeidet er overlatt til eksterne distributører.

Klubben må forsikre seg om at billetter ment for spesielle grupperinger, virkelig blir benyttet av disse grupperingene, og ingen annen gruppering.

3.3.3 VIDERESALG AV BILLETTER

Arrangøren er ansvarlig for å ta alle forholdsregler slik at videresalg til høyere pris enn pålydende forekommer.

3.3.4 BILLETTIDENTIFISERING

Billettene må være slik utformet at arrangøren kan identifisere kjøper, dersom dette er påkrevet.

3.3.5 BILLETTSALG PÅ KAMPDAGEN

Billettsalg på kampdagen må hensynta forholdene nevnt under pkt. 3.3.2.

Dersom kampen er definert som høyriskokamp, må antall billetter pr. kjøper begrenses til 4.

3.3.6 FALSKE BILLETTER

Arrangøren må være oppmerksom på faren for falske billetter, og må utforme billettene slik at forfalskning blir vanskeligst mulig.

3.3.7 BILLETTPRISER

Arrangøren fastsetter selv sine billettpriser.

3.3.8 BILLETTUTFORMING

Billemnet skal i utgangspunktet være unikt for enhver arrangør, og skal i tillegg tilfredsstillende følge følgende krav:

- størrelsen bør ikke være under 11,5 x 7,5 cm
- ha undertrykk, vannmerke, hologram eller lignende slik at etterligning/kopiering blir vanskeliggjort/umulig.
- ha avrivningsfelt eller felt for strekkode, eller annen elektronisk kontroll
- ha arenaskisse med vitale opplysninger på emnets bakside.

3.3.9 INFORMASJON PÅ BILLETTENE

På billettene skal følgende informasjon fremkomme:

- kampen, hvem spiller mot hvem
- dato
- klokkeslett
- kampsted/arena
- inngangsnummer
- feltnummer/-betegnelse
- radnummer
- plassnummer

Dessuten følgende tekst:

"Berusede personer nektes adgang og bortvises fra arenaområdet."

"Publikum må være forberedt på grundig personlig visitasjon"

"Billetter refunderes ikke dersom arrangementet blir avbrutt"

"Arrangøren har ikke ansvar overfor publikum i forbindelse med ulykker, skader eller tap som måtte oppstå under avviklingen av arrangementet."

"Det er ikke lov til å videreselge billetter til over pålydende pris."

Denne informasjonen kan også fremkomme i egen informasjonsfolder som medfølger billettene.

3.4 SUPPORTERE

3.4.1 SAMARBEID MED SUPPORTERNE

Klubbene er ansvarlige for sine supporterers opptreden, og det er derfor svært viktig og påkrevet med et nært og godt samarbeid med supporterklubbene. Dette gjelder på generell basis, men spesielt i forbindelse med kampavviklingen.

3.4.2 PLASSERING AV SUPPORTERNE

Plasseringen av supporterne på arenaen skal følge disse hovedreglene:

- Supporterne skal klart skilles fra hverandre.
- Supporterne skal plasseres diagonalt overfor hverandre, dersom dette er mulig, eller på en slik måte at de ikke kan kaste ting på hverandre.
- Supporterne skal ha egen inngang som er tydelig merket.
- Plasseringen av supporterne skal skje i samarbeid med lokalt politi.

Se også pkt. 3.1.6

3.4.3 SERVICE FOR SUPPORTERNE

Supporterne har same krav på service og fasiliteter som andre tilskuere.

3.4.3.1 TOALETTER

Supporterne skal egne toaletter i akseptabel avstand fra tribuneplassene.

Antallet skal være i h.t. antall gjestende supportere, og øvrige forhold i h.t. pkt. 3.6.1

3.4.3.2 KIOSK- OG SERVICETILBUD

Supporterne skal ha tilgang til egne kiosker og evt. annet servicetilbud, jfr. pkt. 3.6.2

3.4.4 BILLETTHÅNDTERING

Det er omtalt i pkt. 3.3.

Det anbefales ikke at gjestende supportere, dersom de reiser organisert, må kjøpe sine billetter, ved ankomst til stadion. Da må dette i tilfelle organiseres fra egne billettsteder i tett tilknytning til supporterens inngang.

Reisende klubb må bekrefte sin billettkvote senest 4 dager før avspark.

3.4.5 SUPPORTERAKTIVITETER

Aktiviteter supporterne ønsker å gjennomføre i forbindelse med arrangementet, skal på forhånd avtales og organiseres av arrangerende klubb.

Det gjøres spesielt oppmerksom på at pyroteknikk kun kan benyttes av hjemmelagets supportere etter bestemte retningslinjer. Se Vedlegg 2.

3.4.6 SUPPORTEREFFEKTER

Publikum generelt og supporterne spesielt oppfordres til å sette farge på arrangementet ved å benytte flagg, bannere og andre visuelle effekter som reglementet tillater.

3.4.7 SPESIELLE FORHOLD VED BORTEKAMPER

Arrangerende klubb skal i god tid i forveien ta kontakt med gjestende klubb for å avklare følgende spørsmål:

- hvor mange billetter ønsker de å kjøpe?
- til hvilken pris?
- hvordan overlevere billettene?
- oppgjørsrutiner
- når kommer de til arenaen?
- hvordan reiser de?
- avtale om parkeringsplasser
- inngangskontroll/-prosedyrer
- servicetilbud
- presisere lovlige/ulovlige effekter
- plassering av flagg
- utgangsrutiner
- avtale samarrangement

Reisende lag må bekrefte sin billettvote senest 4 dager før avspark.

Supporterne forplikter seg til å komme så tidlig til arenaen at forsvarlig inngangskontroll kan gjennomføres.

Ved bortekamper pålegges reisende lag å ha med seg sikkerhetsjefen, eller en han be- myndiger og har kompetanse, samt et antall vakter som står i rimelig forhold til antall reisende supportere.

3.4.8 PARKERING

Arrangøren forplikter seg til å forberede og arrangere parkeringsplasser for gjestende supporteres fellestransport (busser). Disse skal ligge så nær opp til inngangen som mulig.

3.5 LEGETJENESTE/FØRSTEHJELP

Arrangøren har ansvaret for arrangementets lege- og førstehjelpshåndtering.

3.5.1 FØRSTEHJELPSROM FOR PUBLIKUM.

Arenaen må være utstyrt med ett eller flere førstehjelpsrom for å ta hånd om tilskuere som trenger medisinsk hjelp. NFF skal fastsette nøyaktig antall førstehjelpsrom, deres størrelse og plassering i samarbeid med den aktuelle offentlige myndigheten (f.eks. lokale politi- og helsemyndigheter).

Krav til førstehjelpsrommet finnes i NFFs Klubblisens, Infrastruktur.

3.5.2 FØRSTEHJELPSROM FOR SPILLERE OG DOMMERE

Et førstehjelpsrom for spillere og dommere, som i enkelte tilfeller (nødsituasjoner) også kan brukes til skadde tilskuere, skal finnes i garderobeområdet, så nær lagenes garderober og banen som mulig med enkel adgang til inngangen utenfor. Dørene og korridorene som fører til dette rommet skal være brede nok til at bårer og rullestoler kommer gjennom.

Minstekrav til areal og innredning finnes i NFFs Klubblisens, Infrastruktur.

3.6 ARENASERVICE

3.6.1 SANITÆRFASILITETER

Arenaen og evt. hver tribune må ha tilstrekkelige, permanente publikumstoiletter for begge kjønn, min. 5 stk. wc og 5 stk. urinal pr. 1000 tilskuere. Halvparten av wc-ene skal avsettes for kvinner. Plasseringen skal være slik at hele stadion har tilfredsstillende dekning. Det bør ikke være mer enn 50 m fra noen tilskuerplass til nærmeste toalett. Det skal være eget toalett for presse, TV, VIP.

Toalettene må omfatte vaskefasiliteter med minst varmt og kaldt vann og tilstrekkelig forsyning av håndtørkepapir og/eller et tilstrekkelig antall håndtørkere.

De må være lyse, rene og hygieniske, og det bør utarbeides rutiner for å holde dem i denne standen gjennom hele arrangementet.

3.6.2 KIOSKER/SALG AV FORFRISKNINGER

Arenaen må ha et tilstrekkelig antall utsalgssteder der publikum kan kjøpe forfriskninger. Arrangøren bestemmer hva som skal tilbys publikum på den enkelte arena, og er ansvarlig for gjennomføringen av salget.

Antall utsalgssteder bestemmes av arrangør. En retningslinje for antall salgspunkter kan være at alle som er tilstede på arenaen skal kunne kjøpe det de ønsker i løpet av 15 min. (pausen).

Ambulerende salg på tribunen under kampens gang er av sikkerhetsmessige hensyn ikke tillatt.

Alt salg må være i h.t. retningslinjer gitt av norske myndigheter.

3.6.3 FLASKER, BOKSER ETC

Arrangøren er ansvarlig for alt salg, og hvilke produkter som tilbys publikum. Vi gjør spesielt oppmerksom på at drikke/mineralvann kun kan selges i plast eller pappbegre, og ikke i glassflasker, plastflasker eller metallbokser.

3.6.4 ALKOHOL/RUSMIDLER

Det er absolutt forbud mot å innta eller omsette alkohol eller andre rusmidler innenfor arenaområdet. Publikum må kontrolleres ved inngangene for å hindre at dette medbringes inn på arenaområdet. Arrangøren er ansvarlig for denne kontrollen.

3.7 ARRANGEMENTSORGANISERING

Arrangøren er ansvarlig for den organiseringen som ligger til grunn for arrangementet.

Vi vil imidlertid understreke følgende forhold:

3.7.1 ANSVAR FOR SIKKERHET

Arrangøren har ansvaret for spillernes, dommers, funksjonærers og publikums sikkerhet.

3.7.2 ANSVAR FOR OPPTREDEN

Klubbene er ansvarlige for sine spilleres, ledes, funksjonærers og supporteres opptreden.

3.7.3 SAMARBEID MED MYNDIGHETER, POLITI OG BRANNVESEN

Klubbene plikter før hver sesong å kontakte og samarbeide med følgende instanser:

- Autorisert kontrollør av stadions bygningsmasse, tribuner etc.
- Lokalt politi for samordning og planlegging av sesongen, samt gjennomgang/justering av beredskapsplan og evakueringsplan.
- Lokalt brannvesen for godkjenning av stadionet
- Hjelpekorpset som skal benyttes gjennom sesongen, samt å orientere de ansvarlige ved det lokale sykehuset, om sesongen. Alle fasiliteter vedrørende førstehjelp, skal gjennomgås, og kvalitetssikres.

3.7.4 RISIKOVURDERING

Kamper i norsk serie- og cupfotball er gjenstand for risikovurdering. Kampene deles, i utgangspunktet, inn i to forskjellige kategorier:

- Risikokamper
- Ikke risikokamper

Kamper kan defineres som risikokamper dersom:

- kampen er utsolgt, eller forventes å bli utsolgt
- kampen spilles mellom lag som har spesielle relasjoner, for eksempel spesielle lokaloppgjør, kamper som har spesiell betydning eller kamper mellom lag som tidligere har vært gjenstand for episoder, hendelser etc.

Kamper defineres som ikke risikokamper dersom:

- overnevnte forhold ikke er reelle

Dersom det ikke er tilreisende supportere og publikumstallet er langt under arenaens kapasitet, kan kampen defineres som ikke risikokamp

Norges Fotballforbund definerer hvilken kategori den enkelte kamp sorterer under.

Arrangøren plikter å underrette NFF skriftlig, dersom han mener en kamp kan eller bør, defineres som risikokamp.

3.7.5 SIKKERHETSANSVARLIG

Klubbene skal før hver sesong oppnevne en sikkerhetsansvarlig som på klubbens vegne forestår ledelsen av trygging og sikkerhetstiltak på stadion. Før hver sesong må det foretas en grundig kontroll av anlegget og rutinene, og den sikkerhetsansvarlige har omgående rapportplikt til klubbens styre om eventuelle mangler i forhold til disse forskrifters ufravikelige bestemmelser. Jfr. NFFs Klubblisens, Infrastruktur, for NFF Tippeligaen, NFF Adeccoligaen og NFF Toppserien.

Klubbens sikkerhetssjef må minimum ha gjennomgått og bestått NFFs grunnkurs i sikkerhet, jfr. klubblisens – kapittel 7.

3.7.6 BEREDSKAPSPLAN/EVAKUERINGSPLAN

Den lokale brann- og politimyndighet skal godkjenne evakueringsplanen, som sikrer at hele stadionet kan tømmes i en nødsituasjon i samsvar med gjeldende norsk lovgivning. Planen skal minst inneholde

- Tegninger av bygg, tribuner, fasiliteter
- Beskrivelse av rømningsveier og nødutganger
- Plassering av brannvernutstyr og brannmeldere
- Instruksjoner for stadionpersonell, inkl. ansvarsforhold
- Varslingsrutiner (brannvesen, politi, publikum)
- Beskrivelse av nød- og panikkbelysning
- Telefonliste med relevante numre

3.8 VAKTER/VERTER

3.8.1 ORGANISERING

Arrangørene plikter å organisere eget vaktkorps til sine fotballarrangementer. Vaktkorpset skal til en hver tid være oppdatert på forhold som kan ha innvirkning på deres arbeid. Vaktkorpset skal organiseres slik, at alle oppgaver blir ivarettatt på tilfredsstillende vis.

Vaktkorpsets hovedoppgave er å opptre og utføre sin oppgave på en slik måte at sannsynligheten for ulykker og krisesituasjoner blir minimalisert, samt å bidra til ro og orden på arenaen.

Klubbene pålegges minimum å gjennomføre NFFs opplæring for stadionpersonell.

3.8.2 INSTRUKSER/OPPGAVER

Vaktkorpset har følgende primæroppgaver:

- Inngangskontroll
 - ved telleapparater
 - til visitasjon
- Parkeringskontroll
- Kontroll ved alle dører og andre knutepunkter i anlegget
- Plassanvisning inne på tribunen
- Spesielle oppgaver i spillersluse og indre bane
- Kontroll ved garderobene
- Vakt og kontroll ved spesielle TV-områder
- Kontroll av pressefasiliteter
- Ved rømningsveier
- Vakt ved dopingkontrollrom

Vaktkorpset skal trenes/øves, og det skal lages instruksjoner for alle vaktoppdrag, samt en klar og enkel instruks om hvorledes de enkelte vakter skal forholde seg i fall et ulykkestilfelle inntreffer.(krisetilfelle).

Vaktkorpset må ikke under noen omstendighet opptre provoserende, og alltid vise en nøytral fremferd.

3.8.3 SAMARBEID

Vaktkorpset skal samarbeide med de lokale myndigheter, politiet, brannvesen, stevnets lege og hjelpekorps ved arrangementene.

Dersom det under et arrangement oppstår en større ordensmessig situasjon eller et skadested, er det politiets innsatsleder som har ansvaret for håndteringen.

3.8.4 UNIFORMERING

Vaktkorpset skal uniformeres på en slik måte at de klart skiller seg ut fra vanlig publikum. Uniformeringen kan ikke være gjenstand for reklame, med unntak av varemerke.

3.8.5 INTERN KOMMUNIKASJON

Arrangøren skal ha et internt trådløst kommunikasjonssystem (walkie talkie).

Alle nøkkelpersoner skal være tilknyttet dette systemet, slik at de kan nåes omgående, dersom det er nødvendig.

3.8.6 STRATEGI VED KAMPSLUTT

Arrangøren kan, etter samråd med politiet, bestemme at enkelte tribuneseksjoner etter kampslutt, skal tømmes i en spesiell rekkefølge. Dette skal det i så tilfelle informeres om over stadionets PA-system i god tid før kampslutt.

3.8.7 SPEAKERTJENESTEN

Speakertjenesten skal ikke være underholdningskanal under kampens gang. Ingen sjåvenistiske bemerkninger eller usportslige/støtende formuleringer skal forekomme. Det er ikke anledning til å avspille musikk over høytaleranlegget under spillets gang eller ved avbrudd i spillet. Retningslinjer for speakertjenesten er tatt inn i Turneringsbestemmelsene for vedkommende divisjon. Se også pkt. 3.1.10

38.8 FEIRING AV MÅL

Spillere må ikke under noen omstendighet feire mål på en slik måte at det provoserer det andre lags supportere, ved for eksempel å løpe bort til denne tribunen og feire/gestikulere foran det andre lags supportere.

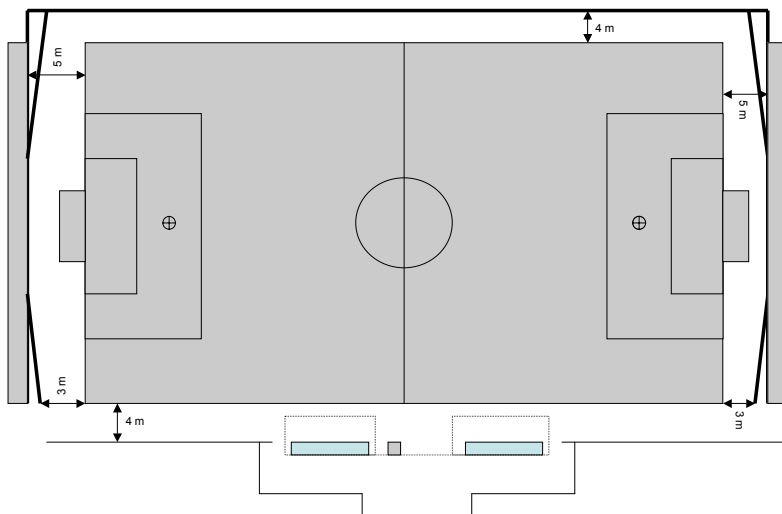
3.8.9 KAMPER INNENDØRS

Disse sikkerhetsbestemmelser gjelder også for kamper som avvikles innendørs.

Det vises fr øvrig til NFFs Lov og kampreglement, Spillereglene, samt andre regler og bestemmelser.

VEDLEGG 1

ILLUSTRASJON - SIKKERHETSSONER

VEDLEGG 2

REGLEMENT FOR BRUK AV PYROTEKNISK MATERIELL

1. Bruk av pyroteknisk materiell i tilknytning til norske fotballkamper er forbudt, uten i de tilfeller hvor det foreligger skriftlig tillatelse fra Forbundsstyret.
2. Forbundsstyret kan etter søknad fra arrangørklubb, gi arrangerende klubb tillatelse til å benytte
 - stjerneskudd(Roman Candles)før, under og etter kampen på området som er reservert for arrangørklubbens supportere
 - bengalske lys under forutsetning av at disse benyttes av autorisert personell på en plass som er godkjent av anleggseier og politi/brannvesen.

Både stjerneskudd og bengalske lys må være godkjent norske myndigheter.
Bruken gjelder kun ved lagenes innmarsj før kampen.
Bortelaget kan ikke søke om bruk av pyroteknikk.

3. Søknaden må minimum tilfredsstillende følgende 4 vilkår:
 - Den må være NFF i hende senest kl 12 siste ordinære arbeidsdag før kampstart.
 - Søknaden må inneholde opplysninger om hvilken kamp det søkes for.
 - Det må fremgå av søknaden hva slags pyroteknisk materiell som ønskes benyttet (se punkt 2 ovenfor).
 - Vedlagt søknaden må følge skriftlig tillatelse fra både anleggseier, arrangør, brannvesen og politi til bruk av det angitte pyrotekniske materialet i den aktuelle kampen.
4. Søkeren (arrangørklubben) er ansvarlig for eventuelle skader og/eller ulykker knyttet til bruken av pyroteknisk materiell.
5. Forbundsstyrets skriftlige tillatelse til bruk av pyroteknisk materiell skal legges frem for NFF-delegaten på kampmøtet.
I kamper uten NFF-delegat skal tillatelsen legges frem for dommeren ved dennes ankomst til stadion.
6. Brudd på disse bestemmelsene kan sanksjoneres etter Sanksjonsreglementet.

VEDLEGG 3

REGLEMENT FOR BRUK AV STORSKJERM/ VIDEOSKJERM REVIDERT OG GJORT GJEL- DENDE FRA 15. MARS 2008

1. Målsetting med bruk av storskjerm:
For at informasjonen, opplevelsen og underholdningen for tilskuerne skal være optimal, tillates bruk av storskjerm (videoskjerm) på arenaene under avvikling av fotballkamper. Målsettingen er å bidra til en positiv fotballopplevelse for de som er tilstede på arenaen.
2. Bestemmelsenes formål:
De følgende bestemmelser er laget dels for å veilede arrangør i hvordan de kan bruke storskjerm, og dels for på best mulig måte å ivareta alle involvertes interesser og samtidig trekke opp grensen for hva som er tillatt.
Bestemmelsene skal sikre at bruken av storskjerm er forsvarlig, at bruken ikke innvirker på spillet eller underminerer autoriteten til dommerne eller på annen måte innvirker på dommernes rolle, eller fører til uheldige forhold blant tilskuerne. Bruken skal også være i tråd med kravene til Fair Play.
3. Plassering:
Storskjermen må være plassert slik på arenaen at den ikke influerer på spillet, spillerne og dommerne, eller på noen som helst måte innvirker på kampen som spilles.
4. Ansvar:
Klubben er ansvarlig for innholdet i det som vises på storskjermen, herunder både bilde og lyd, og eventuelle konsekvenser av visningene.

Arrangøren skal oppnevne kompetent(e) person(er) som er ansvarlig for bruken av storskjermen. Det er arrangørens ansvar å klargjøre for oppnevnt(e) person(er) om dette reglementet og følgene dersom de ikke følges.
5. Søknad og tillatelse:
Arrangør må søke Forbundsstyret om lisens for bruk av storskjerm under NFFs konkurranser (serie, cup og kval. kamper).
Forbundsstyret kan gi lisens for en sesong av gangen, og Forbundsstyret kan stille vilkår ved tildeling av lisens.
6. Retningslinjer:
Arrangørklubben skal koordinere bruken av kampbilder på storskjermen med det TV selskapet som produserer kampen, slik at det som vises på storskjermen er hentet direkte fra live produksjonen til TV selskapet.

Storskjermen skal ikke benyttes på en slik måte at det kan skade fotballens anseelse, klubbers, spilleres, treneres, dommeres eller andre enkeltpersoners renommé eller på annen måte ramme NFF eller andre organisasjonsledd.

Arrangør må ved visning av repriser vurdere om visningen kan føre til sikkerheten for kampens aktører eller publikum reduseres, eller at visningen svekker dommerens integritet eller autoritet, for eksempel ved direkte eller indirekte å sette fokus på offsidetasjoner, feil/overtridelser begått av spiller, mulig feil fra dommeren og/eller oppreden som er imot Fair Play.

For øvrig gjelder følgende retningslinjer for bruk av storskjerm:

- A. Det kan vises bilder fra kampen på storskjerm på arenaen mens spillet er i gang (livebilder). Det kan vises bilder fra scoringer fra øvrige arenaer i Tippeligaen inntil to ganger pr. omgang. Dette er kun tillatt når det er stans i spillet på den arenaen hvor den planlagte visningen skal skje. Stans i spillet er definert som skadeavbrekk og ved innbytte av spillere. Det skal ikke vises bilder på storskjermen når kampen er i gang etter avbruddet. Bilder som nevnt i denne bestemmelsen skal vises uten lyd. For visning av bilder fra annen arena gjelder storskjermreglementets øvrige regler på vanlig måte.
- B. Repriser av mål og andre positive hendelser/prestasjoner kan vises i den utstrekning det finnes hensiktsmessig og forsvarlig. Dommerens vurdering av situasjoner i kamp faller utenfor begrepene positive hendelser/prestasjoner. Øvrige situasjoner kan kun vises i reprise én gang umiddelbart etter hendelsen, og kan ikke repeteres etter dette. Ved vurderingen av hva som kan vises, må det sees hen til bestemmelsene i punkt 6 andre og tredje avsnitt. Repriser som nevnt i denne bestemmelsen skal vises uten lyd.
- C. Bilder fra kampen som skal vises på storskjermen skal være bilder produsert av rettighetshaver, eller av produsent godkjent av rettighetshaver. Arrangøren er ansvarlig for alle kostnader tilknyttet dette, dersom ikke annet er avtalt. Bilderrettighetene forblir hos rettighetshaver.
- D. Arrangøren skal forsikre seg om at ingen reklame, avttsissement eller annen form for «branding» blir gjennomført på storskjermen, utenom de fastsatte retningslinjene for dette.
- E. Dersom arrangøren ønsker å benytte egne grafiske elementer på storskjermen, skal disse godkjennes av NFF, dersom disse ikke er produsert av NFF.
- F. Arrangøren skal, på NFFs anmodning, stille til rådighet en DVD, videotape eller lignende av hele storskjermproduksjonen innen 24 timer etter kampslutt.
- G. Vanlig meldetjeneste fra kamper som finner sted samtidig, kan vises fortløpende på storskjermen. Denne meldetjenesten skal kun inneholde opplysninger om målscorer og hvem som har scoret. Slike meldinger skal vises uten lyd.

7. Sanksjoner og tilbaketrekking av lisens
Brudd på disse bestemmelsene behandles etter reglene i Sanksjonsreglementet. Ved gjentatte eller alvorlige brudd på bestemmelsene kan Forbundsstyret trekke lisensen tilbake.

8. Endringer i reglementet
Forbundsstyret kan endre bestemmelsene for bruk av storskjerm/videoskjerm.

VEDLEGG NR 4

Innstruks for videoovervåking

Denne instruksjonen er utarbeidet etter samarbeid med Norges Fotballforbund (NFF) og Politidirektoratet (POD) og beskriver ansvar og utførelse knyttet til kameraovervåking av fotballarenaer og det offentlige rom i tilstøtende områder.

Instruksjonen regulerer bruken av kameraovervåking i forbindelse med fotballkamper og andre arrangementer med en vurdert sikkerhetsrisiko, som initierer en nødvendighet for tilstedeværelse av politi og bruk av eksisterende kamerautstyr til overvåking av anleggets indre og ytre arealer. I tillegg omfatter denne instruksjonen det offentlige rom, i tilknytning til eller i nærhet av arenaen.

Behovet for en slik instruks ble avdekket etter et møte mellom Datatilsynet, POD og NFF, hvor Datatilsynet krevde en klargjøring av hvem som har behandlingsansvaret knyttet til bruken av kamerautstyret og de opptak som gjøres i forbindelse med arrangementer, eks. fotballkamper. Det vises i denne forbindelse til Norges Fotballforbunds manual "Norsk klubbisens", versjon 2.0, kapittel 06 Infrastrukturkriterier, avsnitt 6.31 Stadiongodkjenning, nr. 1.22 A Videoovervåking, hvor det står følgende:

"Alle stadioner må være utstyrt med fastmonterte farge videoovervåkingskameraer som kan dreies både horisontalt og vertikalt.

Disse kameraene skal gjøre det mulig å for de sikkerhetsansvarlige i stadions kontrollrom å overvåke alle innganger og utganger, og alle publikumsområder både på innsiden og utsiden av stadion."

Kriteriene som NFF her beskriver er tuftet på anbefalinger gitt av den Europeiske Fotballunionen (UEFA).

Formålet med instruksjonen

Denne instruksjonen plasserer ansvaret for bruk av kamerautstyr ved overvåking av fotballarenaer og det nærliggende offentlige rom i forbindelse med fotballkamper og andre arrangementer og skal ivareta personopplysningslovens krav til behandling av personopplysninger som i denne forbindelse blir innhentet og lagret.

Hjemmelsgrunnlag

Krav til etablering og ansvarsforhold fremgår av personopplysningsforskriften § 2-7 og krav til utarbeidelse av rutiner for bruk, av forskriftens § 2-16.

Virkeområde

Denne instruksjonen skal virke for alle fotballarenaer hvor det, i forbindelse med fotballkamper og andre arrangementer, benyttes kameraer til å overvåke tilskuerne og regulerer enhver behandling av personopplysninger som innhentes og lagres i det opptaksmedium som benyttes i forbindelse med overvåkingen av arenaen.

Behandlingsansvarlig kan gi nærmere retningslinjer i henhold til denne instruksjonen.

Ansvarsfordeling

Det enkelte politidistrikt (politimesteren) vil, i henhold til personopplysningsloven, være behandlingsansvarlig for de opplysninger som innhentes av politiet i forbindelse med beskrevne arrangementer.

Ved de fotballarenaer som er utstyrt med overvåkningskamera skal disse alltid stå i låst stilling og fungere som skallsikring av arenaens ytre og indre område. Dersom det i forbindelse med spesielle arrangementer vil være behov for å benytte kameraene til overvåking av det offentlige rom utenfor arenaens område, skal slik overvåking alltid utføres av politiet. Dette innebærer at det er politiet som skal ha kontroll over kameraovervåkingsanlegget og prioritere de områder som skal overvåkes. Slik overvåking må ikke finne sted med mindre overvåkingen anses nødvendig for opprettholdelse av den alminnelige ro og orden.

I de tilfeller hvor politiet håndterer den overvåking som finner sted, både på arenaen og det offentlige rom, er det politimesteren i det aktuelle politidistrikt som er behandlingsansvarlig for bruken av utstyret og den informasjon som lagres ved opptaket.

I de tilfelle hvor arenaer håndterer overvåkingen inne på stadionet og politiet overvåker det offentlige rom, vil arenaer være behandlingsansvarlig i forhold til den overvåking som skjer inne på stadionet og politiet for den overvåking som skjer av det offentlige rom.

Når politiet ikke finner det nødvendig å være er til stede i forbindelse med arrangementet, eller å ta hånd om kameraovervåkingen, skal overvåkingen kun skje i form av skallsikring av arenaens yttervegger og indre arena. Kameraer som benyttes til skallsikring skal settes i fryst posisjon og ha retning mot bygningsmassen. Ved slik overvåking er det arenaeieren som har behandlingsansvaret for den informasjon som innhentes og lagres i opptaksmediet.

Merking

Alle områder som er gjenstand for kameraovervåking skal være behørig merket slik at publikum blir gjort oppmerksom på hvor og når slik overvåking finner sted.

Sikring av personopplysninger

Opptakene skal vise dato og klokkeslett for opptak og bruk. Opplysninger fra opptaket skal oppbevares og behandles på en betryggende måte for å hindre uautorisert innsyn.

Billedopptak skal slettes når det ikke lenger er saklig grunn for oppbevaring og senest innen 7 dager etter opptak, med mindre det er sannsynlig at billedopptaket vil bli overlevert politiet i forbindelse med etterforskning av straffbare handlinger eller ulykker, jf personopplysningsloven § 39, jf forskriften § 8-4.

Opplysninger som skal benyttes av politiet, dette gjelder både opptak hvor politiet har kontroll/regien for overvåkingen og opplysninger innehentert som nevnt i dette punkts annet ledd, skal lastes ned på eget medium og omhyggelig merkes og behandles etter de lover og regler som gjelder for politiets befatning med personopplysninger.

Det forutsettes at det etableres tekniske ordninger og/eller administrative rutiner som sikrer at materialet håndteres separat.

Oppgavefordeling

Den behandlingsansvarlige skal:

- Utarbeide beskrivelser av gjennomførende og kontrollerende aktiviteter innen eget ansvarsområde.
- Samle dokumentasjon som beskriver et tilfredsstillende system for intern kontroll, jf per sonopplysningslovens § 14. Dette innebærer styrende, gjennomførende og kontrollerende dokumentasjon, herunder også dokumenter som beskriver ivaretagelse av informasjonssikkerheten.
- Gjennomføre nødvendige tiltak som følge av lovendringer.
- Påse at opplysninger lagres og behandles i samsvar med lov og instruks.
- Forestå nødvendig opplæring for bruk av kamerautstyret og sikring av informasjon.
Plikt for den enkelte bruker

Enhver som har tilgang til og behandler opplysninger, har i forbindelse med de opptak som er gjort, plikt til å etterleve de krav som stilles i lovgivning, forskrifter og instruks, herunder instruks og retningslinjer gitt av behandlingsansvarlig.

Tilgang

Kun ansatte med tjenestelig behov skal gis tilgang til de kameraer som benyttes til denne type overvåkning. Bemyndigelse gis av den som er behandlingsansvarlig for de opptak som blir gjort.

Det skal gjennomføres periodisk vurdering av ansattes tilgang med henblikk på tjenestelig behov.

Den som gis tilgang til de opplysninger som innhentes i forbindelse med kameraovervåking, skal gjøres oppmerksom på de taushetspliktbestemmelser som gjelder.

Taushetsplikten omfatter også informasjon med betydning for informasjonssikkerheten.

Opplæring

Alle brukere som har tilgang til kamerautstyret og opptak skal gjennomgå nødvendig opplæring på sitt brukernivå/sin rolle, hvor det blant annet skal legges vekt på informasjonssikkerhet og taushetspliktsreglene. Datatilsynet skal kvalitetssikre programmet for slik opplæring.

VEDLEGG NR. 5

Enhetlig behandling av bråkmakere.

1. Banner, flagg, ytringer og opptreden.

Klubbene legger seg på et felles nivå. Utgangspunktet her er at det reageres på handling og ytringer som bryter norsk lov. Ord som "Ultras" "Force" osv. er i utgangspunktet ikke ulovelige. Symboler eller ord/uttrykk som henpeiler på rasistiske eller politiske grupperinger og lignende tillates ikke.

2. Stadionreglement.

Reglementet som skal være plassert ved alle innganger på stadion opplyser tydelig at personer som forsøker og bryte reglementet kan bli bortvist fra arenaen.

Utstenging fra arrangementet gjennomføres konsekvent for brudd på stadionreglementet på alle arenaer.

Dvs. at personer som for eksempel, forsøker og smugle med seg inn bluss, røykbomber etc. bortvises umiddelbart. Personer med gjenstander som bryter norsk lov (kniv etc.) overlates til politiet.

3. Utstengelse av personer.

Utstengelse for en bestemt periode eller på ubestemt tid fra klubbens arrangementer kan ilegges person som:

1 .opptrer truende, fremsetter trusler eller utøver vold mot publikum, supportere, ansatte, innleid personell eller tillitsvalgte i Klubben eller andre klubber/idrettsorganisasjoner. Dette gjelder også handlinger som foretas på reise til og fra, samt før, under eller etter Klubbens kamper,

2. Deltar eller er involvert i fotballbråk eller på annen måte opptrer slik at det er egnet til å skade Klubbens omdømme eller anseelse,

3. Bryter FIFA, UEFA, NFF eller lokal arrangørs lover eller regler for sikkerhet ved avvikling av kamper.

Utstengelse ilegges etter vedtak av Hovedstyret i Klubben. Før beslutning fattes vil vedkommende person varsles skriftlig om forholdet og ha rett til å avgi forklaring for styret eller den styret bemyndiger.

Norges Fotballforbund

0840 Oslo

Besøksadresse: Ullevaal Stadion, Sognsveien 75J

Telefon: (+47) 04420. Telefax: (+47) 21 02 93 01

www.fotball.no

www.fotball.no